

Predikacio - 2016. április 3.

Epifaniak 1. – Emmausi tanítványok 1.

Lec.: Rm 6,1-11

13

És ímé azok közül ketten mennek vala ugyanazon a napon egy faluba, mely Jeruzsálemtől hatvan futamatnyira vala, melynek neve vala Emmaus.

14

És beszélgetének magok közt mindazokról, amik történtek.

15

És lőn, hogy amint beszélgetének és egymástól kérdezősködének, maga Jézus hozzájuk menvén, velök együtt megy vala az úton.

16

De az ő szemeik visszatartóztatának, hogy őt meg ne ismerjék.

17

Monda pedig nékik: Micsoda szavak ezek, amelyeket egymással váltotok jártotokban? és miért vagytok szomorú ábrázattal?

18

Felelvén pedig az egyik, kinek neve Kleofás, monda néki: Csak te vagy-é jövevény Jeruzsálemben, és nem tudod minémű dolgok lettek abban e napokon?

19

És monda nékik: Micsoda dolgok? Azok pedig mondának néki: amelyek esének a Názáretbeli Jézuson, ki próféta vala, cselekedetben és beszédben hatalmas Isten előtt és az egész nép előtt:

20

És mimódon adák őt a főpapok és a mi főembereink halálos ítéletre, és megfeszíték őt.

21

Pedig mi azt reméltük, hogy ő az, aki meg fogja váltani az Izráelt. De mindezek mellett ma van harmadnapja, hogy ezek lettek.

22

Hanem valami közülünk való asszonyok is megdöbbenetettek minket, kik jó reggel a sírnál valának;

23

És mikor nem találták az ő testét, haza jöttek, mondván, hogy angyalok jelenését is látták, kik azt mondják, hogy ő él.

24

És azok közül némelyek, kik velünk valának, elmenének a sírhoz, és úgy találák, amint az asszonyok is mondták; őt pedig nem látták.

Text.: Lk 24,13-24

Ha Isten is úgy akarja, a pünkösdig terjedő vasárnapokon Jézus, feltámadás utáni megjelenéseivel fogunk foglalkozni. Jézus húsvét és a mennybenetel kötötti megjelenéseit a szaknyelv „Epifánia” (gör.) –knak nevezi (epi – ismét + faneiro – megjelenés = ismételt megjelenés; utalva Jézus feltámadás utáni megjelenéseire).

Ma, Jézus húsvét utáni első megjelenéséről, a két emmausi tanítvány történetéről beszélünk. E két ember nem a szorosán vett 12 –es, hanem a tágabb 70 –es tanítványi körhöz tartozott. E történetben egyszerre mutatkozik meg a Jézus nélküliség állapota és a Jézus feltámadásának első hatása. Három viszonylag jól elválasztható szakasza van e történetnek, attól függően, hogy a tanítványoknak miképpen alakult a feltámadott Jézussal a kapcsolatuk (pontosabban: fejlődött Jézussal a kapcsolatuk; mert a Jézussal való kapcsolatnak van egy fejlődési folyamata, mely egész életen keresztül tart, ami a megszentelődés): 1) Jézus nélkül az úton; 2) Jézussal az úton; 3) Jézussal otthon.

A továbbiakban e történet első részével fogunk foglalkozni: melyet úgy is lehetne jellemezni a tanítványok szempontjából: a Tanító nélküli tanítványok (13-14 v.). A csalódott tanítványok képe mutatkozik itt meg: még tanítványoknak nevezi őket a Szentírás, de már elveszítették a céljukat és a tanítványság értelmét (csalódottan mondják: „pedig mi azt reméltük, hogy Ő fogja megváltani Izraelt”). Két csalódott, keserű és elégedetlen ember megy egy Jeruzsálemhez közeli falu, Emmaus felé. A két ember még tanítvány, de már nem tartoznak a tanítványok közösségéhez és már csalódva a tanítványságuk értelmében, a kiábrándultságukban nem csak Emmaus, de a pusztulás felé is haladnak. Mert a csalódottság nagyon veszélyes állapot: a csalódott ember pusztít és pusztul. A Pusztító eszköze a pusztításban. Pl.: Júdás a csalódottsága miatt lett alkalmas az árulásra. Péter a csalódás miatt tagadta meg Jézust. Mégis, ezek az emberek Isten előtt vannak, ha nem is látják. Hisz így íródhatott meg a történetük. Három kulcsfogalommal lehet jellemezni ezen tanítványok állapotát: csalódottság, düh, szétesés.

1. Csalódottság. A csalódottság oka, hogy a tanítványok akarták Krisztust meghatározni és nem engedték, hogy Krisztus határozza meg őket („pedig mi úgy gondoltuk...”, aztán elmondták a saját elképzelésüket Jézusról, melyhez szerintük Jézusnak igazodnia kellene – Miért gondolták úgy? Jézus nem megmondta világosan, hogy mi fog történni? Miért okoskodnak feleslegesen? Miért a maguk és nem Jézus szavára építenek? Így biztos, hogy csalódnak, mert nem azt kapják meg amire várnak, mert nem Jézus ígérését, a valóság beteljesedését, hanem a maguk elképzelésének a megvalósulását várták).

Az Isten, mint Alkotó az egyedüli igazságforrás. Mert Jézus az Igazság és az igazságot az ember nem határozhatja meg. Csak a valóság Teremtője rendelkezik az Igazság meghatározásának jogával. Ui. az igazság küldetése: a valóság fenntartása, használata és továbbvitele (folyamatos teremtése, creatio continua). Mint a használati utasításnak egy szerkezetnél. De csak az Alkotó, aki ismeri az alkotását tudja megadni az alkotás legjobb használati és kezelési módszerét. A

valóság használati utasítása: az Igazság. Csak az igazság használatával lehet a valóság létét fenntartani, bölcsen felhasználni és tökéletesíteni. Az igazságnak kell az embert, mint teremtményt meghatározni. A modern kor nagy tragédiája, hogy az ember akarta az igazságot meghatározni és elvetette az Isten igazságrendszerét, mint a valóság egyetlen jó használati utasítását. Mert ha valaki illetéktelen, aki nem a Teremtő, hanem teremtmény akar igazságot meghatározni, vagy bizonyos elvet abszolút Igazság-rangra emelni és tekintélyhez juttatni, az csak pusztít és pusztul. Pl.: Ez, az ember igazság meghatározási és nem elfogadási tragédiája mutatkozott meg a 20. sz. két világháborújában, amikor abszolút igazságnak kikiáltott emberi elvek feszültek egymásnak melyek nevében több tízmillió embert pusztítottak el ezen elvek politikai megtestesülései (kommunizmus, fasizmus). De ha valaki csak a maga elképzeléséhez ragaszkodik, mindenkit „megfojt” maga körül.

Az emmausi tanítványok Krisztus nélküli állapota a mai társadalom pontos kiábrázolója: ui. a csalódott tehetetlenség korában élünk. Csalódásaink tárgya: 1) házasság (az esküvő előtt az ember Mennyszágnak képzelte a házasságot, de a kapcsolat egymás marcangolásába, megvetésbe, megalázásába, jobb esetben teljes közönybe megy át; s néhány év, talán már néhány hónap múlva is a házastársak örülnek, ha nem kell együtt lenniük, egymást látniuk és hallaniuk és egymás szokásait elviselniük); 2) a munka, a szolgálat (mert nem kapja meg az ember az elismerést, a hálát, a megbecsülést, hiába mindent megtesz, senki sem értékeli és nem látja a munkája eredményét; s így a motivációt elveszítve a munkakezdő tanárból, presbiterből, lelkészből néhány év, vagy hónap múlva megfáradt és munkáját csak nyűgként lerázni akaró megkeseredett vénember lesz; de aki csak túlélni akar, az belepusztul); 3) a szórakozás (el megy a fiatal a discoba szórakozni és egy bűnös kaland után nem a felemelő szép emlék, hanem a lelkiismeretfurdalás marcangoló üressége marad); 4) az államrendszer (a kommunizmus utáni rendszerváltás és a rendszerváltás után alakuló politikai rendszerek nem tudtak és nem tudnak választ és megoldást adni a már a '80 –as években felvetődött és már akkor is egyre általánosabbá váló problémákra, úgy mit a gazdasági hanyatlás, a létbizonytalanodás, a hierarchia igazságtalansága (mert a társadalmi felsőosztály, nem a maga erkölcsi és szellemi értékei, valamint kitartó és becsületes munkája által szerezte meg a vezetői pozícióját, mely értékek szerint tagozódnia kellene egy egészséges társadalomnak; a vezető elit nem ezen örök értékek képviselője, s így torz a társadalmi példa), általános elidegenedés, családi kötelek tömeges meglazulása, nemzeti identitásválság, tömeges kisebbségi érzés, kiszolgáltatottá tevő korrupció, alacsony születési szám és társadalmi elöregedés, pusztuló környezet stb., s ezek a problémák, a '90 –es években, a rendszerváltás után alakult államrendszerek jellegének bizonytalansága miatt még inkább megerősödtek és elterjedtek); 5) az Egyház (mert nem olyanok a prédikációk, a testvérek, ahogy azt elvárom; mennyit segítettem és nem viszonznak semmit, bezzeg mások, akik mindig távol voltak az Egyháztól...); 6) saját magunk (nem tartottam meg az esküket és a fogadalmakat, a házastársamnak, az Istennek, a barátomnak, a családomnak, és elestem, s most már hol vagyok az őszinte fogadkozástól). Tehát a csalódás két nagy iránya: mások és magunk.

2. Düh. A csalódás következménye: a pusztítás és a pusztulás. Mert az elégedetlenségben megmutatózó csalódottság, a pusztítás első lépése. A csalódottság és elégedetlenség, elítélő vélemény a csalódás tárgya felé (nem érdemes őt követni, nem érdemes tovább oda befektetni, nincs értelme a létének). Tehát a csalódottságunkkal azt a véleményünket nyilvánítjuk ki, hogy annak amiben/akiben csalódtunk nincs joga és értelme tovább fennmaradni, létezni, élni. A csalódott ember dühös, mert úgy érzi, hogy felesleges volt a befektetése: csak feleslegesen elpazarolta a fiatalságát erre a házasságra, az erejét és az idejét erre a szolgálatra és munkára, a bizalmát erre a rendszerre, Egyházra, barátokra, testvérré, saját magára, a tisztaságát és a becsületét erre a szórakozási formára. Ez a tehetetlen düh, a pusztító bosszúállási szándékban mutatkozik meg. Ebben készségesen áll az Ördög (aki „emberölő volt kezdettől fogva”) az ember rendelkezésére: tönkretenni, megbuktatni, eltörölni, megszüntetni, bemocskolni a családot, a

munkát, a rendszert, az Egyházat, a testvéreket, mindent amire csak úgy gondolom, hogy elpazaroltam az erőm, időm, pénzem, bizalmam, tudásom. Így a csalódott és elégedetlen ember, öntudatlanul is az Ördög szövetséges eszközévé válik a pusztítás érdekében. Pl.: Sokan gondolják az értelmetlenséget a presbiteri összejövetelen. S ezért sokan gondolkodnak a feladásban (elmennek). Erre biztat a kísértő. Aktuális téma.

3. Szétesés, mint a pusztulás egyik fő megnyilvánulási formája (ami Ördögi módszer, mert az Ördög, a szétdobáló, Diabolos). E két emmausi tanítványnak szétesett az élete külső és belső szempontból. Mindent ami addig fontos volt nekik és az életük értelmét jelentette (belső meggyőződés: Krisztus követése, külső megnyilvánulás: tanítványi közösség) maguk mögött hagyva, térnek vissza a régi életükbe. Egymással sincsen belső összetartó közösségük, csak külső okok tartják őket össze (csak azért mennek együtt, mert mindketten arra laknak). Tehát a kapcsolatuk már külső tényezőktől függ és feladták az egymáshoz fűződő belső kötelekeket, melyek a kapcsolat függetlenségét biztosítja, s ez a kapcsolati függetlenség egy életképes kapcsolat jellemzője. Mert aki Krisztust elveszíti, az az embertársait is elveszíti. Amely társadalom, család, közösség Krisztust elveszíti, abban nincs összetartás, csak szétesés és pusztulás van. Mert Krisztus az összekötő kapocs Ég és Föld, Isten és ember, ember és ember között. → Pl.: óvodás gyerekek, akiknek kockákból várat kellett építeni, három vezetési módszerrel. S a diktatórikus, egymással nem kapcsolatban lévő rendszerben, pusztulás volt. A mai ember és társadalom fontos jellemzője: a magányosság

Egyénileg: nincsenek szinte rokoni, baráti, munkatársi kapcsolatok. Félelmetes, hogy a fiataljaink már nem is tudnak kapcsolatot létesíteni, mert a szüleiktől sem látták, miképpen kell közösségben élni. Pl.: 1) az óvodában, az iskolában, a gyerekek nem tudnak egymással játszani. Legfeljebb egymás mellett játszanak, de társas kapcsolatokat nagyon kevesen tudnak kialakítani. 2) Az ünnepeink elveszítették értelmüket, ezért létjogosultságukat. Pl. egy esküvőnek nem igazán örül senki („a gyerekeknek még érdekes” –mondja a menyasszony, akinek a leginkább kellene örülni). Pedig az ünnepelni nem tudó közösség, pusztuló közösség. Mert az ünnepekben kellene megélni a sajátosságainkat és a közösségünk alapját. De ha nem tudunk ünnepelni, akkor nem motiváló a számunkra az identitásunk. Elveszítettük magunkat. A kiüresedett és értelmüket vesztett keretek helyett, meg kell találni azokat a formákat, amelyekben ismételten megélhetjük a kapcsolataink hitelesítő lényegét (közösség, öröm, összetartozás).

Közösségileg: elveszítettük a társadalomalkotó képességünket. A társadalomalkotó képesség, az emberi faj sikeres fennmaradásának a feltétele (pl.: a természetben is csak az a nem nagy testi erővel rendelkező állatfaj a sikeres, mely közösséget alkot: hangya, méh, farkas stb.; szervezett közösség nélkül kihal az adott faj). A társadalom-alkotóképesség alapja, a személyes közösség kialakításának a képessége. A személyes közösségalkotás pedig, a mai korban rendkívül beteg. A nyugati társadalmakra jellemző, hogy a korábban személyes kapcsolatok által létrejött felső társadalmi rendszerrel van csak az egyénnek kapcsolata, de egymással, a társadalom alapját alkotó személyes kapcsolatok már elsorvadtak, s így az egyén, a közösségigénye megélésének egyetlen lehetőségeként, a felsőbb társadalmi- vagy államrendszernek van kiszolgáltatva. Ez egyfajta intézményfüggőség. Tehát az egyetlen társadalmi összetartást jelentő felső társadalmi- és államrend elveszítette az alapját és így, alap nélkül, rendkívül veszélyben van a fennmaradása. Több tekintélyes történész, a nyugat európai civilizációnk végéről beszél (Spengler). A Krisztus és igazi cél nélkül haladó szekularizált európai társadalomnak a képét ábrázolja ki meglepő pontossággal a két csalódott emmausi tanítvány.

Létfontosságú, hogy szembenézzünk a fent vázolt kórképpel és e kórképből kiinduló egyéni és társadalmi szindrómákkal (melyeket általában a lelki restségünk miatt nem is fogalmazunk meg, de vannak olyan nagyon komoly erők, melyek mindent megtesznek annak az érdekében, hogy ne is fogalmazódjanak meg). Nem unalomig ismételt, de mégis érthetetlen és semmit meg nem

határozó finnyás értelmiségi jajveszékelésként kell kezelni a Krisztus nélküli, ezért cél és társ nélküli élet életpusztító állapotát, hanem annak élő valóságát kell tettenérni. Itt a csalódást fel kell számolni. Mert a csalódott ember csak pusztít és pusztul. Úgy lehet felszámolni, ha Jézusnak szolgáltatjuk ki magunkat és engedjük, hogy Ő mint abszolút Igazság és igazságforrás mindenünket meghatározzon.

Predikáció –2016. április 10.

Epifániák 2 – Emmausi tanítványok 2.

Lec.: Lk 24, 13-21;

22

Hanem valami közülünk való asszonyok is megdöbbenetek minket, kik jó reggel a sírnál valának;

23

És mikor nem találták az ő testét, haza jöttek, mondván, hogy angyalok jelenését is látták, kik azt mondják, hogy ő él.

24

És azok közül némelyek, kik velünk valának, elmenének a sírhoz, és úgy találák, amint az asszonyok is mondták; őt pedig nem látták.

25

És ő monda nékik: Óh balgatagok és rest szívűek mindazoknak elhívésére, amiket a próféták szóltak!

26

Avagy nem ezeket kellett-é szenvedni a Krisztusnak, és úgy menni be az ő dicsőségébe?

27

És elkezdvén Mózesről és minden prófétáktól fogva, magyarázza vala nékik minden írásokban, amik ő felőle megíratnak.

Text.: Lk 24, 22-27

Az elmúlt héten ezen történet első részéről beszéltünk, ahol a tanító nélküli tanítványokkal ismerkedtünk meg. Akiknek a három fő jellemzője: a csalódottság, a düh és a szétesés volt. A jelen társadalmának pontos képét mutatják fel. Mert a Krisztus munkájáról fantáziál, Istent a maguk rendszerébe elhelyezni, de nem az Isten rendszerében elhelyezkedni akaró és ezért csalódó emmausi tanítványokhoz hasonlóan, a mai ember sem akarja az Isteni, csak a maga alkotta vélt igazságot elfogadni, ami a mindenkori emberi katasztrófák kiindulópontja, már a bűneset óta; a düh, mint egy ítélet, mellyel a düh tárgyát akarja az ember megszüntetni, s ebben az ördög szövetségésévé válhatunk; s szétesnek a motiváló céljaink, de az emberi közösségeink is.

A továbbiakban a második egységben követjük az emmausi tanítványok fejlődő útját: Jézussal az úton – a Tanítót sejtő tanítványok (15-27 v.). Események: A mélységesen

csalódott és szétesett életű két tanítványhoz csatlakozik Jézus. A tanítványok nem ismerték fel a Mestert. Először csak együtt mennek hárman. A két csalódott ember még hevesen beszélgetett(„beszélgettek, vitatkoztak egymással”), majd Jézus bekapcsolódott: kérdezett. Tehát törődött a két nyomorult és lelombozódott tanítványával. → Ebben a jelenetben, az Egyház jelenkori missziójának a példája mutatkozik meg. Ennek az értelmében, a 21. sz. -i szekularizált európai kultúrában, az Egyház missziójának feltétele: 1) a személyes kapcsolat; 2) az érthető útmutatás.

1. Személyes kapcsolat (15-17 v.). Itt, a két csalódott, zsörtölődő, elégedetlenkedő, céltalan, (a vitatkozásra serkentő indulatokból ítélhetően) dühös ember mellé odalép Jézus, hallgatja a beszélgetésüket, engedi, sőt provokálja, hogy kibeszéljék keserűségüket (rákérdez a beszélgetés tárgyára), majd személyesen megszólítja az embereket. → Ezen mozzanatok által, a személyesség lépései: 1) Jézusi jelenlét, 2) kölcsönös elfogadás, 3) Jézusi megszólítás.

Jelenlét. Jézus a céltévesztettek (a bűn mechanizmusa: a céltévesztés, hamartia) mellé szegődött. Jelen volt a nyomorúságukban. Nem vonta ki magát a világból, mondván: elvégeztem mindent (ki is mondta a kereszten: „elvégeztetett”), mostmár a ti dolgotok miként viszonyultok a megváltáshoz, a halálomhoz és a feltámadásomhoz. Megvan az üdvösség, magatoknak veszitek el, vagy vetitek el. Készíti őket, hogy fogadják el az életet. Mert az ember önmagától képtelen nem hogy elfogadni, de még felismeri is a jót. Ez félelmetes kép az ember romlottságáról. Pl.: olyan, mint az a beteg, aki már képtelen az élelmiszert magához venni és a test hasznosítani, ezért infúzióval kell táplálni. Jézus ebben a büntől megromlott állapotban is belépett a nyomorultak vergődő életébe és nem utasította el őket. Mert fontos bemutatni a feltámadás jelentőségét. Hogy az nem elvont, semmire sem használható elmélet, hanem konkrét valóság. →

Jézus jelen van az életedben. Még ha nem is ismered fel. Ő láthatatlan tanúja minden beszélgetésednek és cselekedetednek, szemlélője minden vágyadnak és gondolatodnak, társa minden vergődésednek és nyomorúságodnak, kísértéseknak és elesésnek, fantáziának és terveknek. Még akkor is jelen, van ha először nem ismerjük Őt (mint az emmausi két tanítvány). Mindezt azért, hogy gyógyítson és készre tegyen az Evangélium átvételére, a Vele való közösségre, a Neki való engedelmessegre. Üzenet: Jézus veled van, családodban van, utadon van. Számolni kell Jézussal, mint élő valósággal. Ezzel ellentétben, csak az emberektől félünk, de az Istentől nem félünk (az a fontos, hogy a szülő, a barát, a társ meg ne tudja azt a bűnt, de nem veszem komolyan, hogy az Isten mindent számon fog kérni, mert tanúja az életemnek).

Az Egyháznak is jelen kell lenni az emberek sokszor ellentmondásokban vergődő életében (mint ahogy itt ellentmondásos volt a tanítványok léte, akiket még tanítványnak nevez a Szentírás, de már nem voltak a Mesterrel élő és engedelmes közösségben): 1) a betegségnél, ami magában is nagy nyomorúság, de a beteg és a család is még tovább emészti magát, hogy minden vagyonuk a gyógyíttatásra megy, pedig mennyi mindenre kellene; 2) a haldokló mellett, ki retteg és fél a haláltól, pedig lehet az életét a templomban élte le, de semmit nem értett a ingyen kegyelem megváltásából és azt gondolja, hogy az Egyházban kifejtett buzgalmaért fog üdvözülni, vagy talán csak egy babonáskodó hite volt; 3) az útkereső fiatal mellett, ki gögös és önérzetes, de nem tudja kivel barátkozzon és kinek feleljen meg, egyáltalán nincs semmi elképzelése a jelenről és a jövőről, csak csapong a világban; 4) a férj mellett, ki stabilitást szeretne mutatni, de a családi háború emberölő poklában vergődve és az italba, vagy más szenvedélyekbe menekül; 5) a háziasszony mellett, ki a béke és nyugalom forrása szeretne a családban lenni, de maga körül mindent ledermesztve depressziósan retteg az emberektől, a betegségektől, a holnapi naptól, a felkeléstől, a feladatoktól; 6) a balek mellett, ki valamikor nagy reményekkel volt tele, de most a pénztelenség bizonytalanságában tehetetlenkedik és mindenkinek a céltáblája; 7) az örökké sértődött kellemetlen ember mellett, ki a keserű elégedetlenségben másokat és magát is mérgez.

De jelen kell lenni, ebben nagy lehetőségeket magában hordozó, de európai mércével alig élhető a kárpátaljai valóságban és nem szabad abból kilépni. Jézus szolgálatának az egyik legfontosabb tényezője volt: a jelenlét. Közénk, a bűnös világba jött és öltött testet, felvállalva ennek minden nyomorúságát. A jelenlét, a leginkább kiabrázolja, az elfogadást és a felvállalást. Ez az elfogadás és a felvállalás, a misszió legfontosabb két feltétele. Ehhez a jelenléthez adja Jézus a Szentlelkét, Aki termi a gyümölcsöt, de védelmező jelenlétét is („ha valami halálost iszok, nem árt az néktek”). Jelenlét nélkül nem tudunk hitelesen szolgálni. A „jelenlét” parancsával szemben az Egyházunknak bűnbánatra és megújulásra van szüksége, mert nem vagyunk jelen a gyülekezeti tagjaink életében. Jelen kell lenni az Egyházunknak és az Egyháztagoknak az emberek életében. A kiüresedett imádságaink és haszontalan elméleteink jelzik a jelenlétünk hiányát az emberek életében. Mert aki ismeri a munkaterületén az embereket, az tud konkrétan, konkrét kérdések és problémák megoldásáért imádkozni; tudja milyen kérdésekre kell válaszolni és nem beszél el az ember feje felet; az emberi gondolkodást ismerve, tudja milyen énekek szólítják meg az embereket.

A jelenlét következménye a tanítványok oldaláról is: az elfogadás. Elfogadni és befogadni a jelenlévő embert és Egyházat. Ez a további kapcsolat feltétele. Jelenlét: akció; elfogadás: reakció. A jelenlét és az elfogadás kapcsolata a megszólítás feltétele. Amikor az ember azt éli át, hogy fontos valakinek. Az elfogadással az Egyház bizonyosságot tesz Jézus természetéről: „aki Hozzám jön, semmiképpen ki nem vetem”. S aki elfogad, azt elfogadják. Ha az Egyház elfogadja az embert, azt az Egyházat elfogadja az ember. Az elfogadáshoz feltétlen Jézusi szeretet kell, amely hajlandó volt meghalni az emberért.

Megszólítás. Jézus megszólítja a két elkeseredett tanítványt: „Miről beszélgettek egymással útközben?”. Nagyon pontosan rákérdez állapotuk lényegére. Olyan hatással van a kérdés a tanítványokra, hogy azok megállnak (17) a döbbenettől és nem tudják egy ideig folytatni az útjukat. A valóság feltárása mindig megdöbbenést okoz. Pl.: A megfeszített Jézus felé, a keresztre íratva Pilátus: Iesus Nazareus Rex Iudeorum, három nyelven (lat., gör., arám), s ezen igazságot tapasztalva, a főpapok jelentősen tiltakoztak ellene. Ha valaki előtt feltárják az igazságot az életéről és olyat mondanak ki, ami érintő valóság (még ha talán eddig nem fogalmazódott meg), az mindig megdöbbenést vált ki. A valóság ilyen feltárásához prófétai látás kell. → Az Egyházunknak is: megszólító Egyházzá kell válni. Ennek a módszere, elhelyezni az embert a valóság rendszerében (pl.: olyan vagy..., az van veled..., az várható nálad...). Az Istentől kapott prófétálás (előre látás) képességével feltárni az ember és a társadalom igazi mozgatóit és problémáit (ez döbbenetet vált ki), jelezni a jelen jövőbeni következményeit, Isteni üzenetet fogalmazni meg a jelen helyzetben. Az Evangéliumi megszólításnak akadályai: 1) az információ felhalmozódás. A világunkban óriási információáramlat van. Pl.: 1900-1950 közt az információ és a tudásmennyiség megkétszereződött, ma pedig, az emberiség tudása minden hatodik évben kétszereződik meg.; 2) a média önti ránk az információt. Elárad az ember megszólítással és felszólítással, reklámokkal és propagandával; 3) az ideológiai csaldottság. A történelem folyamán rengeteg egyedüli igazságként felmutatott ideológiát hallottunk és talán követtünk, melyekről kiderült, hogy alaptalan és értelmetlen; 4) a környezetünkben rengeteg utasítás és igényfogalmazódik meg felénk. A mai ember felé sokkal több az elvárás, mint a korábban élt emberek felé. Sokkal zaklatottabb és felgyorsultabb, határidőkhöz kötött az életünk, mint korábban volt. Mindezek ellenére (de inkább hatására is), az ember immunissá és szkeptikussá vált az információval szemben. Lepereg rólunk a szó. Pl.: Egy illetővel utaztam gépkocsival. Megálltunk egy benzinkútnál tankolni. Az illetőnek a mobil telefonjáról elfogyott az egység. A benzinkútnál egy plakát hirdette, hogy itt lehet feltöltő kártyát vásárolni. Az illető fiatalember kér az eladótól egy telefonkártyát. Az eladó közli, hogy ők nem árulnak telefonkártyát. A vásárló hivatkozik a plakátra. Mire az eladó int egyet: „Az csak reklám”. A vevő is int egyet: „Ja, az csak reklám”. Tehát abba a kategóriába tartozik, aminek nem kell hinni. A mai ember nehezen megszólítható, ami az egyén elmagányosodásához vezetett. Pl.: Ez a

metró effektus. A zsúfolt metróban az emberek nem beszélgetnek és nem néznek egymás szemébe. Ezért, ma már a megszólítás ténye is hatalmas élmény (sokkal nagyobb, mint a korábbi időszakokban). Pl.: Presszer Gábor egyik híres dalában csak egy megszólítás van, minden üzenet nélkül: „neked írom a dalt, neked énekelek”. Mégis, évtizedeken keresztül ma is hatalmas sláger. Mert a szekularizált társadalmunkban, a megszólítás ténye, már maga hatalmas siker (a megszólítótól) és hatalmas élmény (a megszólítottnak). Az Egyházunknak nem csak szólni, de megszólítani is tudni kell. Ha nem tudjuk az embereket megszólítani (emberileg nézve), az Egyházunk elsorvad a szekularizációban. Az Egyházban és egy igazi Egyháztag közösségében mindenkinek azt kell átélni, hogy itt fontos, itt tartozik valakihez, itt valaki őszintén törődik velem, itt őszintén beszélhet, itt elfogadják és itt együtt éreznek velem. Ugye teneked is fontos lenne, hogy valaki őszintén odafordulva hozzád, törődjön veled és fontos legyél valakinek. Isten téged olyan emberré akar tenni itt a gyülekezetünkben az emberek felé, akin keresztül ez az őszinte befogadó Isteni szeretet mutatkozhat meg. Mert „amit szeretnél, hogy az emberek veled cselekedjenek, te is azt cselekedd másokkal”.

2. Útmutatás. Jézus az emmausi tanítványokról 1) egy diagnózist állít fel, majd 2) rendberakja az képzelgésüket.

Diagnózis (25): „balgatók és restszívűek”. 1) Restszív: mert nem akarták az igazi összefüggéseket meglátni (amit a próféták Jézusról megjövendöltek), mert az tanulással, a saját vélemény feladásával és megváltoztatásával jár. Sokkal egyszerűbb és kényelmesebb fantáziálgatni, s ha ez nem teljesül csalódnai, elégedetlenkedni, megsértődni, sópánkodni és magukat sajnálni (egymással hevesen beszélgettek) és sajnáltatni (az idegennek vélt Jézustól is sajnálatot várva: „pedig mi azt gondoltuk...”). → Valóban könnyebb megsértődni és mindenkiben a hibát keresni, a fél világgal haragba lenni és senkihez nem szólni, a magunk elképzeléseit és sérelmeit unos-untalan ismételve, mint feltárni a valódi okokat és összefüggéseket. Pl. válaszolni olyan kérdésekre, mint: miért ment tönkre a házasságom?; miért ment tönkre a gyerekem házassága?; miért nem bírok a gyerekemmel?; miért nem szeretnek a szomszédok?; miért nem tudok senkivel együtt dolgozni? Kényelmetlen és nehéz kérdések, melyek megválaszolásához valamikor fájdalmas munka szükséges. A problémákat észleljük, de nem vállaljuk fel az okok feltárását. Pl.: A gyerek az iskolában rosszul tanul és kezelhetetlen. Ritkán tesszük fel a kérdést, hogy „Mi az oka ennek a rossz viselkedésnek?”. De az első kérdésre adott válasz csak további kérdéseket szül. Mert ha a szülő, akkor: „A szülőnek az élete, hogy alakult így?” stb. Kb. 8-10, talán egyre nehezebben megválaszolható kérdés után tudunk eljutni az igazi okhoz. De ezt a hosszú utat végigjárni nincs elkötelezettségünk és kitartásunk. Rest szív. 2) A balgaság (tudatlanság): a restség következménye. Balgaság, mert nem veszi magának az ember a fáradságot és a bátorságot, hogy a teljes valóságot feltárja, inkább magának kitalál dolgokat („pedig mi azt gondoltuk, hogy Ő váltja meg Izraelt” – egy saját elképzelésük volt Jézusról). A restség miatt tudatlan ember az Ördög könnyű eszköze. Az ember pedig pusztít és pusztul, az Ördög kezében. Tárjuk fel az életünk alakulásának okait. Ne fantáziaképeket alkossunk, hol általában mi az ártatlan és az áldozat szerepét foglaljuk el.

Jézus helyrerak (26-27 v.). Jézus rendberakja az emberek elképzelését a saját sorsukká vált Krisztus eseményről. → Ha engedjük, Jézus rendberakja az elképzeléseinket és útmutatást ad: rámutat hol rontottuk el és miként kell helyrehozni. Sokszor azért nem értjük a dolgokat, mert nem figyeltünk egy istentiszteleten. Krisztus vajon hány Istentiszteleten figyelmeztetett és tanácsolt? Nem figyelünk Rá és ezért vagyunk mi is gyakran balgák és restszívűek.

A húsvét új küldetési indít, hogy legyünk jelen személyesen az emberek életében. Az egyházunk legyen megszólító és megszólítható Egyház. Valamint a helyzetre szabott pontos Isteni üzenetet adjunk tovább, mely feltárja a szindrómákat és meggyógyít.

Predikacio –2016. április 17.

Epifaniak 3 – emmausi tanítványok 3/ Jézussal otthon

Lec.: Lk 24,13-27

28

Elközelítének pedig a faluhoz, amelybe mennek vala; és ő úgy tőn, mintha tovább menne.

29

De kényszerítették őt, mondván: Maradj velünk, mert immár beestvéledik, és a nap lehanyatlott! Beméne azért, hogy velök maradjon.

30

És lőn, mikor leült velök, a kenyeret vévén, megáldá, és megszegvén, nékik adá.

31

És megnyilatkoznak az ő szemeik, és megismerék őt; de ő eltűnt előlük.

32

És mondának egymásnak: Avagy nem gerjedezt-e a mi szívünk mi bennünk, mikor nékünk szóla az úton, és mikor magyarázá nékünk az írásokat?

33

És felkelvén azon órában, visszatérének Jeruzsálembe, és egybegyűlve találák a tizenegyet és azokat, akik velök valának.

34

Kik ezt mondják vala: Feltámadott az Úr bizonynyal, és megjelent Simonnak!

35

És ezek is elbeszélék, mi történt az úton, és miképpen ismerték meg ők a kenyér megszegéséről.

Text.: Lk 24,28-35

Az emmaisi tanítványok történetéről, az események tagolódását követve, már két részben beszéltünk.

Az első részben a tanító nélküli tanítványokkal ismerkedtünk meg; akik Krisztus nélkül mentek Emmaus felé; a Szentírás még tanítványoknak nevezi őket, de már nincsen Mesterük. Akiknek a három fő jellemzője: a csalódottság, a düh és a szétesés volt. A jelen társadalmának pontos képét mutatják fel. Mert a Krisztus munkájáról fantáziáló és ezért csalódó emmausi tanítványokhoz hasonlóan, a mai ember sem akarja az Isteni, csak a maga alkotta vélt igazságot elfogadni, ami a mindenkori emberi katasztrófák kiindulópontja, már a bűneset óta; a düh, mint egy ítélet, mellyel a düh tárgyát akarja az ember megszüntetni, s ebben az ördög szövetségesévé válhatunk; s szétesnek a motiváló céljaink, de az emberi közösségeink is.

A második részben az Egyház missziójának módszerével ismerkedtünk meg, amint Jézus foglalkozik ezzel a két teljesen összetört emberrel. E misszióknak a két eleme: a személyes kapcsolat és az érthető útmutatás volt. Mert a mai megszólíthatatlan és ezért elmagányosodó ember egyik legfontosabb igénye: a közösség; ebben a közösségben pedig nem általános, hanem konkrét és érthető útmutatás a hatékony.

A mai prédikáció fő témája (követve az események fejlődését): a Tanító közösségében lévő tanítványok bemutatása - Jézussal otthon (28-35 v.).

4. Jézust a két tanítvány behívta az otthonába (28-29 v.). A behívás mozzanatai:

A hívás tárgyának bemutatása. Hogy egyáltalán legyen kit behívni. Módja: A Jézusi önkijelentés (itt csak részben, amennyi éppen szükséges). Jézus egyértelműen és a tanítványok részére érthető módon beszél Önmagáról és küldetéséről (27). Mind a két tanítvány értette Jézust és egy akaraton voltak (pedig előbb még vitakoztak, de Jézus önkijelentése után, mindkettőnek azonos módon „gerjedezett/hevült” a szíve –32), ill. amikor magukhoz, az otthonukba hívták Jézust, egyik sem akadékoskodott és állított kifogásokat (ami nagyon ritka jelenség, hogy egyiknek se legyen valami kifogásolni valója a másik akaratával szemben). → Jézus mindig gondoskodik arról, hogy az Igéjét meg lehessen érteni. Akármilyen nagy is a sötétség és a fáradtság (itt este volt), az elkeseredettség és a reménytelenség (itt a csalódás), a szétesés és a tudatlanság (itt magányosak voltak és nem értették az összefüggéseket), vagy nagy a bűn, a megkötözöttség, a kilátástalanság, a gyász, az Egyházi nyelvben való járatlanság, a hitelenség stb. Jézus gondoskodik arról, hogy megértsük az Igéjét. Pl.: A tanítványok éjszaka hajóztak a tengeren és Jézus a tengeren hozzájuk ment. A tanítványok nagyon rossz látási körülmények között - a sötét éjszakában, a viharban, a hullámverésben – valamennyien felismerték Jézust. Erről mindig gondoskodik az Úr. A temetéseken figyelem, hogy a teljesen vallástalan ember is elgondolkodik az élet és halál, a bűn és a bűnből való szabadulás kérdésén. Mert Isten gondoskodik mindenki felé a megértésről.

Jézus tovább akar menni, mikor a tanítványok hazaértek. Mert Jézus nem erőszakoskodik, hogy mindenképpen be akar menni, sőt Őt unszolni kellett (ami a vendégfogadás elkötelezettségét fejezi ki), hogy ne menjen tovább. De ha kérték, biztos nem megy tovább. → Jézus nem erőszakolja rá magát senkire, tehát világosan megismerteti magát az emberrel, de ha nem hívják elmegy. Mert Jézus halad és biztos, hogy megérkezik. Akár velünk, akár nélkülünk. Jézusnak és Jézus ügyének haladásához nincs szüksége eszközökre és emberekre, Isten célhoz juttatja („a kövekből is tud fiakat teremteni”). Pl.: a háborgó tengeren járó Jézus el akart menni a tanítványok mellett. Ő a hullámokon is biztosan járt. Biztos, hogy megérkezik a célba. Az embereknek, nekünk van szükségünk, hogy behívjuk Jézust. A hívásunkkal fejezzük ki, az elkötelezettségünket.

Jézus megy és ha nincs hívás, elmegy. Ha elmegy, elmulasztottuk a békét, biztonságot, az üdvösséget. Akkor kell Jézust megszólítani és hívni, amikor erre alkalom van. Most van az alkalmas idő. Ha elmulasztod, marad a vihar, a küszködés és az eredménytelenség. Sokan ezt mulasztják el: Jézust behívni az otthonukba. Jézust otthagyják a találkozási helyen: a templomban, egy meghitt beszélgetésnél, egy ünnepi Istentiszteleten, egy bibliaórán, egy ifjúsági órán, egy temetési prédikáción stb. Nem hívja be az ember Jézust a hétköznapijaiba: Jézus ne szóljon bele a család, a munka, a szabadidő ügyeibe. Aki nem hívja az életébe Jézust, annak lehet egy szép élménye (de jó volt átélni, hogy az Ige hozzám szólt, felfedezni annak a nagy igazságait), de nincs változás az életében és minden ugyanabban a céltalan ürességben marad és a pusztulás felé halad. Marad a céltalanság, a vihar, a harag, a veszekedés, a félelem. Félted és értékeled e ezeket a találkozásokat Jézussal: az Ige élményét, az Istentisztelet békéjét, Jézus közösségét? Van lehetőséged a Jézussal való közösséget állandóvá tenni: ma ne hagyd Jézust a templomban. Ne csak egy élmény legyen a prédikáció a számodra, hanem megtisztulás, új kezdet, megújulás, gyógyulás és erő.

5. Jézust a tanítványok a fő helyre ültették (ezért tudta a kenyeret megtörni) (30-31 v.). Ez a gazdának a helye volt. Kifejezi, hogy ki az Úr a házban. Még nem ismerték fel Jézust, de neki adták át az uralmat. Jézus a maga helyén pedig elkezdett cselekedni: megáldotta és megtörte a kenyeret és a tanítványainak adta (egyértelműen az úrvacsora mutatkozik meg). Ezután ismerték fel a tanítványok az Urat. → Jézust először a fő helyre kell tenni az életünkben, hogy mindent Ő határozzon meg. Még ha nem is ismerjük, nem tapasztaltuk meg a cselekedeteit, de bízunk Benne, aminek a kifejeződése, hogy az uralom Neki való átadása. Ehhez kell a hit: elhinni, hogy Ő a legjobbat akarja nekem és az a legjobb nekem és rábízottaknak, ha Jézus uralkodik. Miután a fő, a Neki járó helyre kerül az Úr, elkezd cselekedni (nem előbb, fontos a sorrend): Áldást oszt (itt: megáldotta és megtörte a kenyeret). Az Istentől jött áldott kenyér: ízletes

és tápláló; a nem Istentől jött áldás nélküli kenyér: keserű és éhesen hagy. Ott ahol az Istentől kaptuk a javakat, boldogság van és a kevés is sok (mert megelégtető és adni is lehet belőle); ahol nem az Istentől kaptuk a javakat, ott lelkiismeretfurdalás van és a sok is kevés (mert hiányérzet marad és nekünk sem jut). Jézusi forrással, áldás lesz a munkánkon, a kapcsolatainkon és minden hétköznapi dolgunkon. Az áldás mechanizmusa: az új teremtés. Itt kiábrázolódik az új teremtés keletkezése: Isten ismét kezébe veszi az áldás tárgyát (a valamikor elromlott teremtést) és jóvá, rendeltetésének megfelelővé teszi (itt a kenyeret, a hála forrásává, táplálóvá, közösségteremtővé, mert az anyagi javaknak ez a küldetése: hála, megelégedettség, közösség; s ha nem így van akkor nem érte el a gazdagság a küldetését és ezért elvész). Eredmény: egy elromlott dolog újra tökéletesen működik, mert egy új teremtésen ment keresztül. Az áldás állapota: a tökéletesség. Az új teremtésen, az áldáson keresztülmenve, jól működő és ezért boldog a házasság, a munka, a szolgálat. Az áldás megtapasztalásánál ismerjük fel Jézust. Szeretnél egy megelégedett és boldog házasságot? Szeretnél egy sikeres és boldogító szolgálatot? Szeretnél egy tiszta és békés életet? Hívd be Jézust az életedbe és ültess a fő helyre (imádkozz: Jézus, ha te vagy, kérlek jöjj az életembe és Te határozz meg mindent, had értsem egészen világosan a szavad és teremts bennem engedelmisséget). Aztán megtapasztalod az életeden, hogy Jézus elkezd munkálkodni: áldást oszt, vagyis mindent ami elromlott (és mi nem tudjuk már helyrehozni) újjá teremt. Mindent az Isten teremtő kezébe kell tenni. Engedni kell, hogy Jézus kerüljön életünk középpontjába. Nincs olyan sötét hely és helyzet (elrontott élet és kapcsolat, tönkrement becsület és jövő, reménytelen vállalkozás és küldetés), ahová Jézus ne menne el, ha elhívják. Nincs olyan hitetlenség és kilátástalanság, amely Jézust elriasztaná a fő hely elfoglalásától és így a dolgok rendezésétől. Nincs olyan elrontott élet, amelyet Jézus helyre ne tudna tenni.

6. A tanítványok közössége helyre állt: A közösségük ismét belső kapcsolatokkal rendelkezik (közös „hevült a szívük” a Jézus Igehirdetésénél és az úrvacsora a közösségüket megújította), így a közösségük ismét önálló ezért életképes lett, s már nincs a kapcsolatuk külső tényezőkre szorulva (mint amikor csak a közös földrajzi cél, Emmaus kötötte őket össze). Megfordultak: ismét Jeruzsálem felé mentek, ahol Jézust megfeszítették, a megváltás és feltámadás történt és ahol a többi tanítvány is van. Futottak a tanítványokhoz a feltámadás tapasztalatának örömhírével. A többi tanítvány közösségében tapasztalják meg, hogy mások is találkoztak a feltámadott Úrral. Ismét van közös örömük és céljuk, ismét van az életüknek értelme, Jézus igazat mondott a

feltámadásáról, mostmár mindent értettek, és ismét egymásra találtak. A feltámadott Jézus új lelki életet, testvéri közösséget és Egyházat teremt.

Összefoglalás: H.K. 45. kérdés: Mit használ nekünk Krisztus feltámadása?

Felelet: Először, hogy az ő feltámadásával a halált meggyőzte, hogy minket részeseivé tehessen az ő halálával szerzett igazságnak. Másodszor, az ő ereje minket is új életre támaszt. Harmadszor, Krisztus feltámadása a mi dicsőséges feltámadásunk biztos záloga.